

Bölüm 12

SPOR KURULUŞLARINDA KAIZEN VE 5S YAKLAŞIMI

Feray KÜÇÜKBAŞ DUMAN¹

GİRİŞ

Küreselleşme, teknolojiye yaşanan hızlı gelişmeler gibi pek çok nedenden dolayı dünya üzerinde giderek artan bir rekabet ortamı bulunmaktadır. Yaşanan bu gelişmeler müşteri beklentilerini de etkilemektedir. Firmaların bu süreçte ayakta kalarak rakiplerine karşı üstünlük sağlayabilmeleri, gelişmeleri yakından takip etmeleri ve değişimi iyi yönetmeleri ile mümkündür. Büyük bir endüstri kolu olan sporun bu gelişmelerden etkilenmemesi imkansızdır. Spor kuruluşlarının kalite odaklı bir yönetim anlayışını benimsemeleri, sürdürülebilir bir başarı sağlamaları açısından önem taşımaktadır.

Kalite geliştirme çalışmalarının itici gücünü oluşturan Kaizen ve 5S uygulamaları, kuruluş faaliyetlerinin iyileştirilmesinde ve geliştirilmesinde önemli bir role sahiptir. Her şeyin daha iyiye taşınabileceği felsefesinden hareketle uygulanan Kaizen çalışmaları, kuruluşların değişikliklere adaptasyonunu kolaylaştırmakta ve kendilerini daha ileriye taşımalarına olanak sağlamaktadır. Temiz ve düzenli bir çalışma ortamının oluşturulmasına katkı sağlayan 5S uygulamaları sayesinde keyifli bir çalışma ortamının sağlanmasının yanı sıra zaman kayıplarının azaltılması, alanların verimli kullanımı gibi pek çok faydadan bahsetmek mümkündür.

Bu bölümde Kaizen ve 5S kavramları açıklanmış, özelliklerine ve nasıl uygulandıklarına değinilmiştir. Spor kuruluşlarının özelliklerinden bahsedilerek Kaizen ve 5S felsefelerinin spor kuruluşlarında uygulanabilirliği ve sağlayacağı faydalar değerlendirilmiştir.

KAIZEN

Kaizenin Tanımı

Kaizen Japoncada “sürekli iyileştirme” veya “en iyisi için değişiklik” anlamına gelmektedir. Süreçlerin sürekli iyileştirilmesine odaklanan uygulamaları içermektedir. Kolektif bir çabanın ürünü olan Kaizen, bir işletmede tüm çalışanların dahil

¹ Öğr. Gör. Dr., İstanbul Üniversitesi, feray.kucukbas@gmail.com

sağlanmakta, sürekli iyileştirme ile süreçlerde oluşan ya da oluşabilecek sorunlar çözüme ulaşmaktadır. Bu çalışmaların tümü kuruluşların sürdürülebilir bir başarı yakalamasına katkı sağlamaktadır.

Spor kuruluşları sürekli gelişen yapıları ile birçok sektörü içine alan büyük bir endüstri kolu haline gelmiştir. Bu yapının başarı ile yönetilebilmesi modern yönetim ilkelerini benimsemeleri ile mümkündür. Kaizen ve 5S çalışmaları spor kuruluşlarının kendilerine ayna tutmaları, süreçlerini belirleyerek gözden geçirmeleri, sürekli iyileştirme çalışmalarını hayata geçirmeleri konusunda katkı sağlayacaktır.

Bu uygulamalar, spor kuruluşlarının kurumsallaşma yolunda attıkları adımlar olarak düşünülebilir. Dünyaca kabul görmüş 5S ve Kaizen uygulamaları spor kuruluşlarına proaktif bir yaklaşım kazandıracaktır. Süreç odaklı çalışmalar ile fayda sağlamayan faaliyetler kolaylıkla belirlenerek zaman ve maliyet kaybı ortadan kaldırılabilir. İyileştirilmesi gereken noktalar hatalar oluşmadan fark edilerek, önleme mekanizması yardımı ile problemler oluşmadan üstesinden gelinecektir.

KAYNAKLAR

- A. F. İmamoğlu, "Toplam Kalite Yönetimi Anlayışı Açısından Spor Hizmetleri", *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 51-62, 1998.
- B. Akıl (2013). *Kamu Sektöründe 5S ve Kaizen Uygulamaları* (Yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- G. A. Yazıcı, K. Özdemir, M.A. Bindeşen, "Sporda Toplam Kalite Yönetimi", *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35, 156-164, 2017.
- H. Abdulmouti, "Benefits of Kaizen to Business Excellence: Evidence from a Case Study", *Industrial Engineering & Management*, 7(2), 1-15, 2018.
- H. M. Albayrak, "Toplam Kalite Yönetimi Tekniklerinden Kaizen ve Altı Sigma Uygulamalarının Kıyaslanması Üzerine Örnek Bir Uygulama", *International Anatolia Academic Online Journal Social Sciences Journal*, 4 (1), 24-57, 2018.
- H. Ögünç, E. Doğru, "Kaizen Felsefesi ile Toplam Kalite Yönetiminin Verimlilik ve Maliyet Üzerine Etkisi", *Alanya Akademik Bakış Dergisi*, 1(1), 1-13, 2017.
- İ. Efil, "Toplam Kalite Yönetimi", Dora Basım Yayın Dağıtım (8. Baskı), Bursa, 2016.
- K. Ağın, "Toplam Kalite Yönetimi Bağlamında Kaizen Felsefesinin Örgütlerin Maliyet, Verimlilik ve Kalite Düzeylerine Etkileri", *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24 (3) , 1191-1207, 2020.
- M. Hammer, S. A. Stanton, "Değişim Mühendisliği Devrimi: Ne yapmalı, Ne yapmamalı", Sabah Kitapları Yayınları, İstanbul, 1998.
- M. R. Dağdelen (2020). *Karaman İlinde Yalın Üretimin Büyük Ölçekli Unlu Mamüller Sektöründe Uygulanabilirliği; Operasyonel Mükemmellik – 5S ve Kaizen Uygulamaları* (Yüksek lisans tezi). Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karaman.
- M. Tanık, E. Sarıbay, E. Seyyar, "Kaizen Yaklaşımı Kullanarak Hizmet Sektöründe Kalite İyileştirme: İzmir Metro'da Bir Uygulama", *International Journal of Academic Value Studies*, 3(17), 56-65, 2017.

- M. Tekin, M. Arslantere, M. Etlioğlu, E. Tekin, “Büyük Ölçekli Bir işletmede 5S Uygulaması”, *International Journal of Social And Humanities Sciences*, 2(1), 106 -122, 2018.
- N. Özçakar, “Bir Kamu Kuruluşundaki Toplam Kalite Yönetimi Uygulamalarının Değerlendirilmesi”, *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, 39(1), 106-124, 2010.
- R. E. Miles, C. C. Snow, “Fit, Failure, and the Hall of Fame: How Companies Succeed or Fail”, *Maxwell Macmillan International*, New York, 1994.
- S. Çeyiz, O. Özbek, “Küreselleşme ve Spor Etkileşimi”, *International Journal of Science Culture and Sport*, Özel Sayı 1, 487-495, 2014.
- S. Devecioğlu, A. S. Yücel, “Spor Sektörü ve Altı Sigma Yönetim Modeli”, *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, X (1), 17-24, 2012.
- S. Sevimler, C. Duran, A. Çetindere, “Toplam Kalite Yönetiminin Unsurları ile İşletme Performansı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Eskişehir Örneği”, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 29, 87-100, 2011.
- S. Soydan (2006). *Süreç Yönetimi ve İyileştirilmesi Üzerine Bir Uygulama* (Yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- TSE, t.y. TS EN ISO 9001:2015 Risk Tabanlı Proses Yönetimi Eğitimi (Eğitim Notu). TSE Eğitim Dairesi Başkanlığı, s. 6-8.
- Z. Çimen, “Spor Hizmetlerinde Toplam Kalite Standartları”, *İstanbul Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 11 (3), 13-17, 2013.
- Z. Çimen, B. Gürbüz, “Spor Hizmetlerinde Toplam Kalite Yönetimi”, Alp Yayınevi, Ankara, 2007.